

Het goede leven: Dwars door de woestijn

Meditatie maart 2021

Ds. Sara Dondorp

In mijn herinnering viel het begin van de eerste lockdown vorig jaar bijna samen met het begin van de veertigdagentijd. Indertijd voelde dat als een heilzame combinatie. We waren op onszelf teruggeworpen, wat toen leidde tot solidariteit en inventiviteit. We waren ons bewust van onze kwetsbaarheid en hadden het idee dat een pas op de plaats misschien wel eens goed zou kunnen zijn in een voortrazende economie. De veertigdagentijd is een tijd van bezinning. Dat leek wonderwel te kloppen met de pas op de plaats die de hele wereld om ons heen noodgedwongen maakte. Inmiddels zijn we een jaar verder. Na een lichte versoepeling in de zomer, zijn we opnieuw in een lockdown terecht gekomen. De solidariteit van destijds is voor een deel verdampt (velen proberen, al dan niet terecht, voorrang te krijgen in de vaccinatiecampagne) en de inventiviteit is steeds moeilijker op te brengen. Wat vorig jaar leek te beginnen als een woestijntijd van (letterlijk of figuurlijk) veertig dagen, is een schijnbaar uitzichtloze woestijn geworden van meer dan een jaar.

Vorig jaar lazen we in de veertigdagentijd uit het boek Exodus, over de woestijnreis van het volk Israël. Niet veertig dagen, maar veertig jaren! Een verhaal dat soms ineens heel herkenbaar werd, bijvoorbeeld toen het ging over het gemor van het volk. Het gemopper was herkenbaar. We waren de nieuwe realiteit met geen handen schudden en anderhalve meter afstand houden goed beu! Inmiddels doen we dat bijna automatisch en hebben we alleen maar meer reden om te mopperen.

Dit jaar lezen we uit het evangelie naar Marcus. Meteen nadat Jezus door Johannes de Doper in de Jordaan is gedoopt, drijft de Geest hem de woestijn in, waar hij veertig dagen verblijft. De evangelisten Matteüs en Lucas maken daar een gedetailleerd verhaal van, Marcus heeft aan twee verzen genoeg. (Mc 1:12-13) De evangelist heeft haast. Dat lijkt in tegenspraak met de geest van inkeer en bezinning die bij de veertigdagentijd past. Maar Marcus heeft niet voor niets haast: het gaat hem om de goede boodschap van het heil van het Koninkrijk Gods. Daar moet zijn verhaal over gaan. Daar wil Marcus naar toe.

Die tegenstelling tussen haast en bezinning lijkt goed bij de huidige tijd te passen. We zijn nog steeds op onszelf teruggeworpen, we hebben alle ruimte om ons te bezinnen op hoe we het straks allemaal anders - beter - willen gaan doen (in de maatschappij, met betrekking tot het milieu, de organisatie van de zorg etc.) Tegelijkertijd voelen we ook de haast: was het maar over, konden we maar weer naar de kerk, naar school, naar familie, naar het theater,....

Twee zinnen heeft Marcus nodig. Voordat Jezus zijn werkzaamheid als bringer van heil aan de mensen kan beginnen, trekt hij zich eerst terug in eenzaamheid. Daar zit een element van solidariteit in met de eenzamen en verlatenen. Die invalshoek spreekt ons op dit moment meer dan ooit aan, nu velen zich eenzaam en verlaten voelen. Jezus maakt de beproevingen van eenzaamheid en verlatenheid aan den lijve mee. Waar die beproeving uit bestaat laat Marcus in het midden. Dat geeft ruimte om er een eigen voorstelling van te maken. Ruimte om er je eigen beproevingen in

te herkennen. De eenzaamheid, de uitzichtloosheid, de neiging om de moed te verliezen of de regels eraan te geven.... We zijn nog niet door de woestijn heen. En toch mogen we vertrouwen dat we er door heen zullen komen. Volgens mij gaat de goede boodschap van het evangelie over dát vertrouwen: dat de woestijn niet eindeloos is en dat er ruimte is om in het licht van Gods koninkrijk te leven.